

Camí de les Costes

Sitges

Ubicació

Comarca: Garraf
Lloc/Adreça: Parc Natural del Garraf
Emplaçament Parc Natural del Garraf, litoral

Coordenades:

Latitud: 41.23576
Longitud: 1.84837
UTM Est (X): 403491
UTM Nord (Y): 4565569

Classificació

Número de fitxa 08270 - 676
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estil / època: Medieval
Segle XIV
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: El traçat del camí està força desvirtuat per les infraestructures posteriors; caldria planejar la seva recuperació total o parcial i la seva senyalització.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat Pública
Titular: Departament de Medi Ambient i Habitatge. Av. Diagonal, 523-525. 08029-Barcelona.

Fitxes associades:

[Cova de Sant Llorenç](#)

[Barraca de vinya de Campdàsens 2](#)

[Parc Natural del Garraf](#)

Autoria de la fitxa Laia Massansalvador Soler

Descripció

Camí que ressegueix el litoral del Garraf i comunica Barcelona amb Tarragona. De Barcelona a Sitges el camí vorejava Sant Boi- població que quedava lleugerament desplaçada-, travessava el Llobregat per un gual, i seguia cap a Viladecans, Castelldefels i Gavà. Pel que avui encara s'anomena Peu de les Costes, el camí s'enfilava pel massís de Garraf passant per la punta de Vallbona, punta de la Ginesta, pas Trencat, Garraf, platja de Garraf, cala de Bous, pas de la Mala Dona, Còdol Caigut, cala Morisca, Vallcarca casa del Soldat, cala de la Trinitat, punta Ferrosa, revolt Gran, les Escales, Calaforn, la Crueta, platja d'Aiguadolç i platja de Balomina. El camí entrava a la vila de Sitges per l'antic portal de la muralla que es deia portal de Barcelona. Les principals rieres que travessen el camí són: la Riera de Vallbona, el Torrent del Garraf, la Riera de Vallcarca, la Riera de Santa Tecla, el Torrent d'en Misses (que desguassen a la riera de Sant Sebastià, la riera de Bassarodona o Terracavada), la Riera de Ribes o Vilafranca, formada principalment per la riera de Ribes i pels seus afluents, les rieres de Canyelles o Jafra.

El camí té la senyalització de GR-92. Transcorre entre senders, pistes i carretera i el seu desnivell total és de 360 metres.

Observacions:

Tot i que el traçat de la nova carretera era bastant similar al de l'antic camí, sols s'hi sobreposava en alguns trams. Aquest fet ha permès que se n'hagin conservat fins avui alguns vestigis. El tram més ben conservat es troba just a l'inici del camí que des de la carretera porta a l'ermita de la Trinitat. El tram més llarg conservat s'inicia junt a can Canyes, al Garraf, i pot seguir-se en direcció a port Ginesta uns sis-cents metres, fins que resta tallat per la carretera. Vora can Canyes, sortia pel camí de les costes un altre camí, segurament també d'època medieval, que portava fins a Campgràs i Begues.

Història

La primera referència documental de l'existència d'un camí arran de costa data del segle XIV. Al testament de Bernat de Fonollar, senyor de Sitges i Campdàsens, hi ha una deixa de cinc mil sous per millorar el camí pel Garraf i facilitar la comunicació terrestre amb Barcelona. L'any 1356 aquests treballs encara no s'havien dut a terme i possiblement aquesta disposició testamentària no va arribar mai a complir-se. Cal tenir en compte que en l'època la manca d'un bon camí cap a Barcelona era solucionat amb la navegació, ja que les condicions naturals del port de Sitges ho facilitaven. L'any 1392 el rei Joan I va expedir un decret per a evitar incomoditats i perills als vianants del camí de les costes. S'establia un sistema d'impostos de passatge, que es denominava barra, que pretenia recaptar durant vint anys els diners necessaris per a la reforma del camí.

A l'Arxiu Parroquial de Sitges es conserven testimonis documentals de les reparacions, les fases i els diners gastats en la millora del camí. Al 1395, el rei Pere III, concedia durant vuit anys als jurats de la vila de Sitges el dret d'imposicions, per tal que entre d'altres coses es continuessin les obres del camí en els trams entre el Garraf i Sitges. Al 1400 el rei Martí va revocar aquesta concessió un cop acabades les obres de rehabilitació. A partir d'aquest moment, els documents conservats ens parlen de diferents obres puntuals de rehabilitació degut a les esllavissades freqüents, pluges torrencials i desbordaments de torrents que feien sovint intransitable el camí. Destaca un document del 1413 que parla del perill al qual s'exposaven els vianants que s'aventuraven a transitar pel camí, diu que aleshores l'edifici del castell del Garraf estava totalment arruïnat i destruït, que es trobava en un lloc erm i solitari, sotmès al perill de les incursions

pirates, i que per això la gent no hi feia estada. D'altres documents ens parlen de subvencions i ajudes per arranjar el camí concedides l'any 1599 per Felip III.

Pel que fa al fenomen del bandolerisme que durant els segles XVI i XVII es va estendre per tot Catalunya, també va afectar al camí de les Costes del Garraf, estret i solitari, i en són diversos els testimonis. Durant l'ocupació francesa, el camí degué ser molt transitat per les tropes dels dos bàndols. L'any 1811 una divisió francesa va arribar a Sitges procedent de Barcelona per les Costes del Garraf. Després de la guerra el camí estava malmès en diversos punts. Aquesta inutilització potser va ser realitzada intencionadament per l'exèrcit francès quan es retirava. Després de la Guerra del Francès i de les successives guerres carlines, l'estat de conservació del camí de les Costes del Garraf devia ser molt deficient i continuava essent no apte pel trànsit rodat.

Ja entrats en el segle XX diversos són els testimonis que parlen del camí i de la seva perillositat. El camí tenia dos pams d'amplada i era tanta la por de la gent a passar-hi que, des d'Aiguadolç fins a la Falconera, tothom baixava dels muls i feia el camí a peu. La necessitat d'una nova carretera era evident, però no va ser fins a l'any 1871 que va ser possible franquejar les costes de Garraf per una altra via. A partir d'aquest moment, el camí va anar quedant inutilitzat, ja que la construcció de la nova carretera va provocar que en alguns punts l'antic camí fos tallat i que en alguns trams restés colgat de roques.

Bibliografia

BORREGO, Juan Carlos (2001). "El Garraf : 21 rutes de senderisme i bicicleta de muntanya, guia de turisme rural dels parcs del Garraf. Foix i Olèrdola". Les Roquetes del Garraf : Grup d'Investigadors de les Roquetes del Garraf.

MALAGELADA I BENAPRÈS, F (1985). "L'Antic camí de les costes del Garraf i el seu entorn". Grup d'Estudis Sitgetans

ORTEGA I ROIG, Juanjo (1998). "Redescobrir el massís : 3 itineraris per conèixer el Parc Natural del Garraf". S.l. : s.n. DL 1998, Sant Sadurní d'Anoia : Gràfiques Llopart.